

Makro: İmalat sanayinde toparlanma sinyali güçleniyor

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) son üç aydır artıyor. Endeks, aralıkta aylık 0,8 puan daha artarak 49,1 ile nisandan bu yana en yüksek seviyede gerçekleşti ve son dönemdeki toparlanma sinyallerinin güç kazandığına işaret etti. Bununla birlikte, endeks halen hem tarihsel ortalamasının hem de 50 eşik değerinin altında kalmaya devam etti. Endeksin alt sorularına göre; üretimdeki düşüş son dokuz ayın en düşük hızında gerçekleşirken, istihdam göstergelerinde bir miktar düşüş gözlemlendi. Döviz kurundaki artış maliyete ilişkin değerlendirmeleri bir miktar bozsa da fiyatlamaya ilişkin sorularda iyileşme sürdü. Sektörel verilere göre, aylık bazda karışık bir görünüm hakim. Kimya ve plastik, elektrik ve elektronik sektörlerinde toparlanma devam ederken, tekstil, giyim sektörlerinde zayıf görünüm korundu. Ana metal sektöründe ise sert düşüş gözlemlendi.

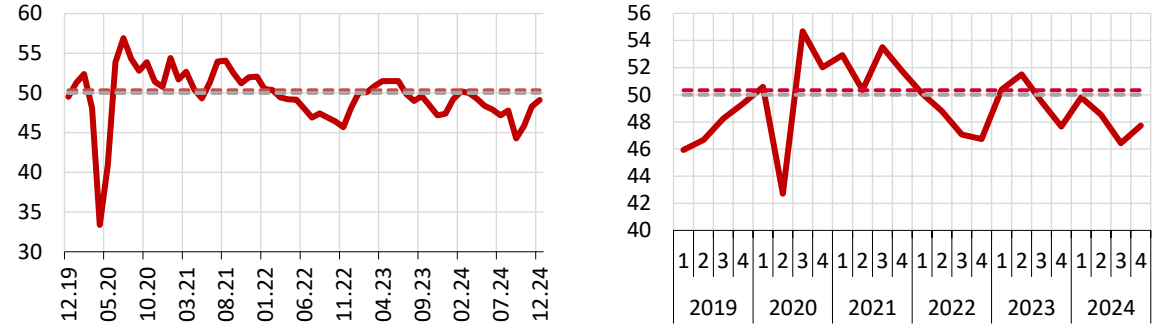
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **Üretim endeksinde düşüş yavaşladı;** üretimdeki yavaşlama son dokuz ayın en düşük hızında gerçekleşti. Anekdotik bilgiye göre bazı firmalar talepteki iyileşme sinyallerinin üretim artışını teşvik ettiğini, bazı firmalar ise yeni siparişlerdeki durgunluğa bağlı üretimlerini azalttıklarını belirtti.
- **Yeni ihracat siparişleri ve toplam yeni siparişlerde** yavaşlama hız kesmekle birlikte devam etti. Bu durum firmaların stok düzeylerini ve istihdamı azaltmalarına neden oldu.
- **İstihdam endeksi** kasımda yaklaşık bir yıllık aradan sonra ilk kez artış göstermişti. Aralıkta yeniden geriledi. Anekdotik bilgiye göre bazı firmalar talep koşullarındaki durgunluk nedeniyle çalışan sayısını azaltırken, bazıları üretime destek için istihdamı artırdı.
- **Enflasyonist baskılar hafiflemeye devam etti.** Anket katılımcılarının, girdi fiyatlarında ham madde fiyatlarındaki artış ve TL'deki değer kaybı kaynaklı artış olduğuna dair değerlendirmeleri devam etti. Ancak, nihai ürün fiyatları enflasyonu beş yıldan uzun bir dönemin en düşük hızına geriledi.

Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- **Manşet endekse göre,** kimya, plastik ve kauçuk en güçlü sektör olmaya devam etti. Ana metal sektöründe manşet endeks sert geriledi. Seviye olarak ana metal, giyim ve tekstil görece en zayıf durumdaki sektörler oldu (Grafik 2).
- **Üretim endeksinde** de manşet endekse benzer bir görünüm hakim. Ana metalde üretim endeksi aylık bazda sert düşüş gösterdi. Kimya sektöründe belirgin artış görülürken, endeks eşik seviye üzerinde gerçekleşti; Mayıs 2023'ten bu yana en yüksek seviyede (Grafik 3). Mineral maddeler, elektrik ve elektronik ürünler ile taşıt sektörlerinde de artış görüldü.
- **Yeni siparişler endeksinde ana metalde belirgin düşüş, kimya sektöründe artış görüldü.** Tekstil sektöründe artış görülmesiyle birlikte endeks seviye olarak eşik seviyenin 9,1 puan aşağısında bulunuyor (Grafik 3). Gıdada zayıflama iç siparişlerden kaynaklandı. Sektörün ihracat siparişlerinde ise belirgin artış gözlemlendi.
- **İstihdam** endeksi gıda sektöründe yükselirken, taşıt ve kimya sektörlerinde düşerek, eşik seviye altına geriledi (Grafik 3).
- **Girdi maliyet** endeksinde sektörler arasında karışık bir görünüm hakim. Mineral maddelerde sert yükseliş görüldü (Grafik 3).

Grafik 1. ISO Türkiye İmalat Sanayi PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

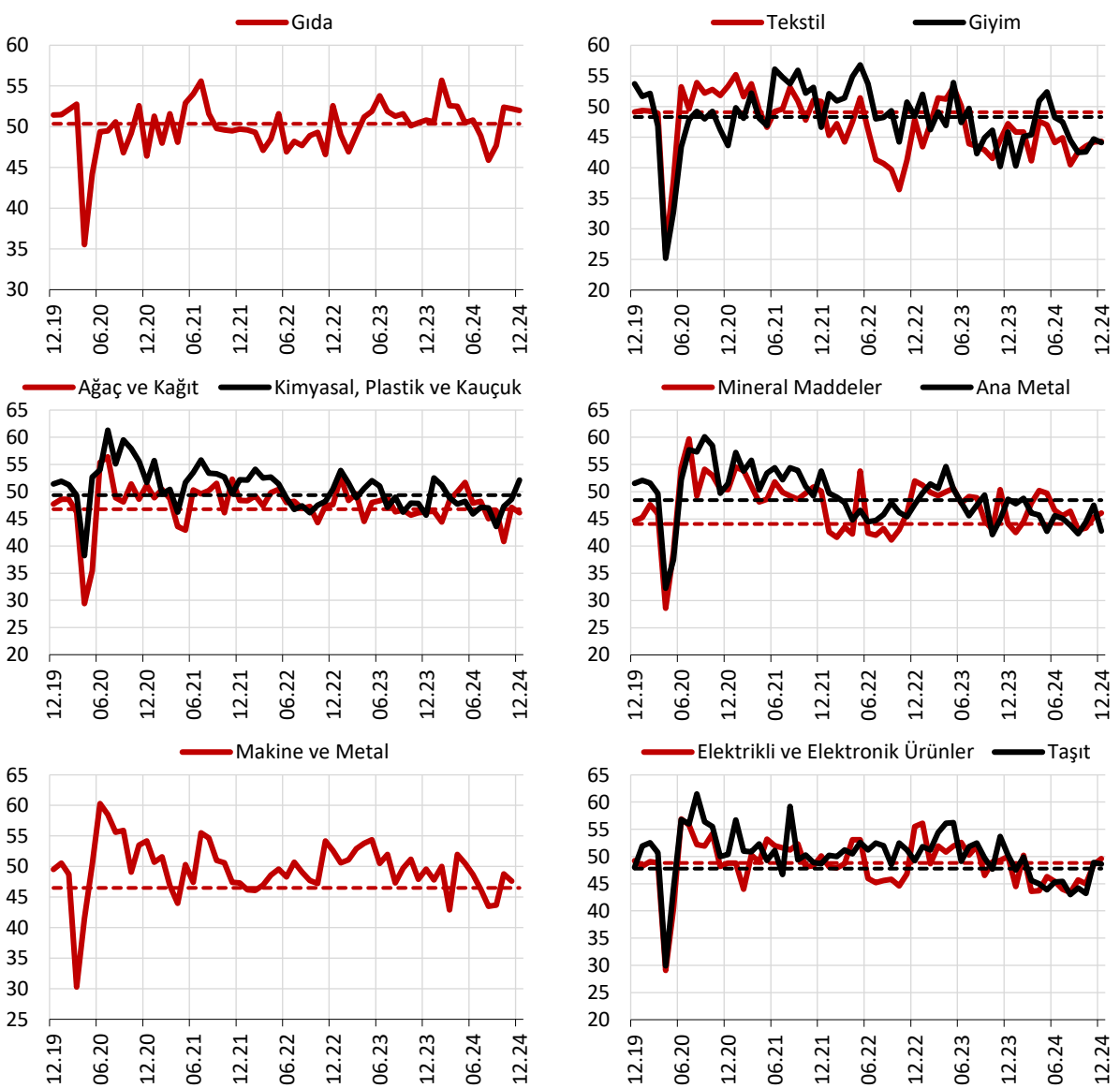

* Ekim-kasım ortalaması

Not: Kesikli kırmızı ve gri çizgiler sırasıyla ilgili serinin 2006-2019 ortalamasını ve nötr (50) seviyeyi göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

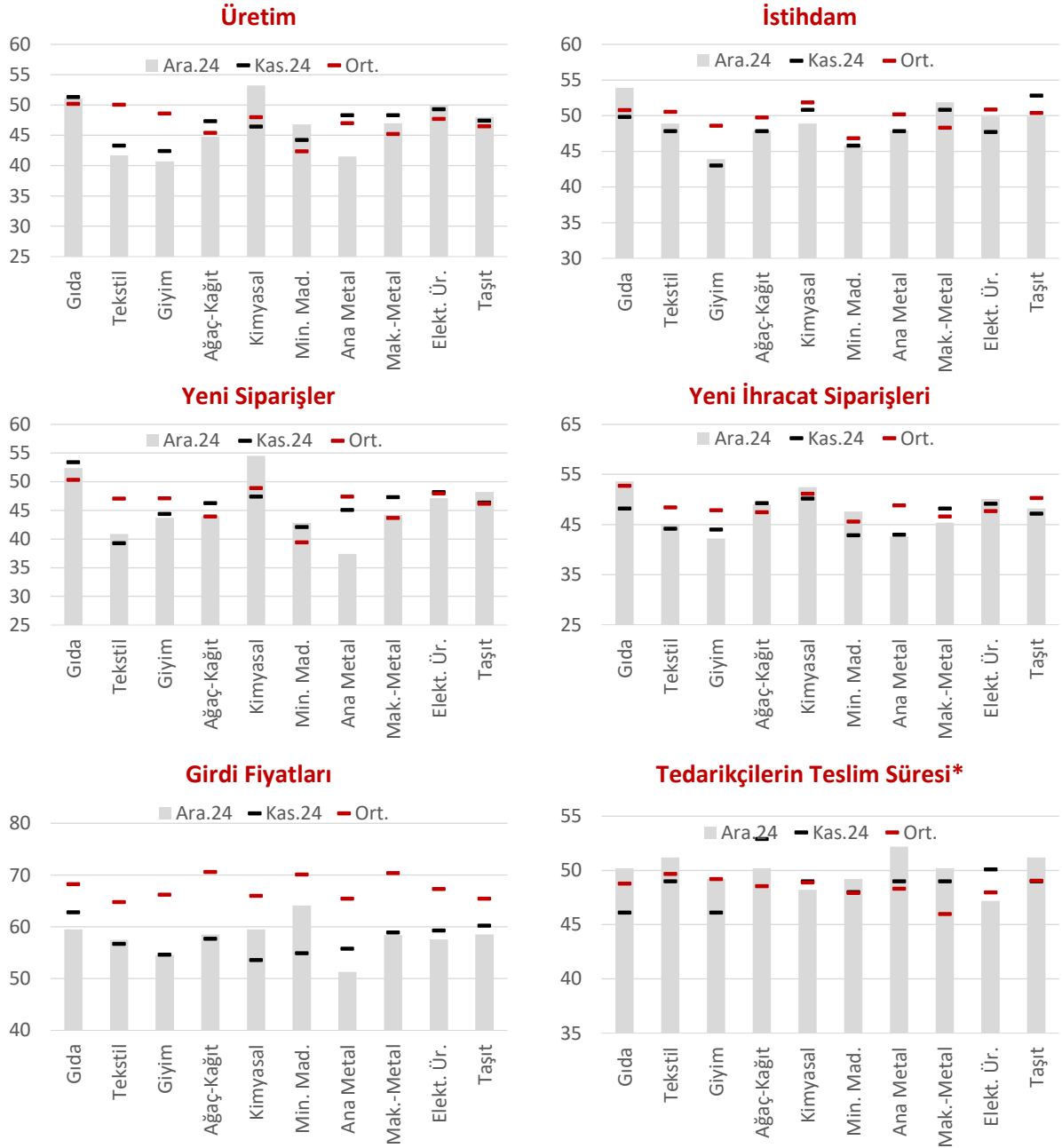
Grafik 2. Sektörel PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Not: Kesikli çizgiler aynı renkteki serinin 2016-2019 ortalamasını göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 3. Sektörlere göre PMI Alt Endeksleri (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Kaynak: S&P Global, İSO

* Daha düşük değer teslim süresinin uzadığı anlamına gelmektedir.

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağrı Sarıkaya– Baş Ekonomist

Cagri.Sarikaya@akbank.com

Çağlar Yüncüler

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne Őekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İç bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŐ, Ak Yatırım AŐ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŐ ve Ak Yatırım AŐ her an, hiğbir Őekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldıracaktır. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iç bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiğbir Őekil ve surette Akbank TAŐ ve Ak Yatırım AŐ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, geręekleřtirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, geręekleřtirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiğbir Őekil ve surette Akbank T.A.Ő, Ak Yatırım A.Ő ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiğbir Őekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŐ, Ak Yatırım AŐ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iç bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geğmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim Őirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

